

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1712

Q. 313. Quid præterea sit notandum circa Sacramentum Unctionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42433

dictum est num 2087. Græci autem frontem, mentum, ambas genas, pectus, manus, ex utraque parte & pedes. Arcud. c. 7. Et quamvis multi apud Avers. f. 4. putent de valore non esse, ut ungetur ullus sensus, sed satis esse ungi aliam corporis partem: item quamvis aliqui apud Dicast. hic n. 68. putent opus non esse explicite & directe significari ullum sensum in particulari, tamen utrumque oppositum est longe probabilius, hinc sententiæ illæ non sunt practice probabiles.

2105. §. 16. S. Th. in suppl. q. 30. a. 1. ad 3. Avers. f. 4. & 5. Dicast. n. 49. & alii dicunt singulas sensuum unctiones esse de essentia hujus Sacramenti, ideoque Sacramentum non existere nec causare ante positam ultimam: Oppositum valde probabiliter tenent Suar. Henriq. Cón. Lay. Arcud. Serar. aliique multi cum Dian. p. 3. t. 4. R. 168. & Ills. nu. 4. quamvis enim singulorum sensuum unctiones non sint integrum & completum Sacramentum, attamen sunt quasi incompletum, simili modo, quo singulæ species panis & vini in Eucharistia sunt incompleta Sacramenta, item sicuti singuli Ordines sunt Sacramentum inadæquatum Ordinis, ideoque illa singula seorsim causant speciales gratias sibi correspondentes Sed non obstante quacunque probabilitate hujus sententiæ praxis illius non est tuta, quia cum non sit certa, Sacramentum exponeretur periculo nullitatis, Carden. n. 497.

2106. Q. 313. Quid præterea sit notandum circa Sacramentum Unctionis. Bz. seqq. §. 1. Dixi l. 6. p. 1. n. 202. Unctionem cum obice gratiæ susceptam reviviscere, si intra tempus ejusdem morbi removeatur obex: possuntque plura de hoc videri

videri apud *Avers.* f. 7. Item hinc num. 1875. dixi surdo, muto & cæco, qui nunquam habuit usum rationis, dari non posse, sed tantum illi, qui habuit usum rationis & instructionem aliquam: Etiam hinc n. 1993. dixi daturum Unctionem non debere interrogare confessarium, an æger sit absolutus, sed tantum an sit confessus.

§. 2. Hoc ipso, quod quis Christianus sit, 2107. censetur velle sibi dari hoc Sacramentum, quamvis nec petierit nec ullo sensu nunc utatur, qui enim est in Ecclesia & in ea vult mori, vult ejus Sacramentis juvari debito tempore, *Barb. Dicast. Burgh. cent. 3. cas. 76. Steph. t. 5. d. 6. n. 14 & 18. Et secundum dicta l. 6. p. 1. n. 172.* hinc sufficit voluntas interpretativa, de qua *S. Aug. l. de adult. conjug. c. ult. ait. Multo satius est nolenti dare, quam volenti negare, ubi, velit an nolit, non apparet: attamen credibilis est eum, si posset, velle se potius dicturum fuisse.*

§. 3. Reus, qui sumpto veneno expectat 2108. mortem, est inungendus, quia venenum reddit periculosè infirmum, *Avers. f. 8. Steph. n. 14* Reus autem rotæ affixum non tenetur parochus inungere, cum non sit consuetudo: potest tamen, si reus ferventer petat, cum graviter infirmetur ex divulsione membrorum, *Lohn. Gob. t. 8. n. 850.* Ungendus etiam est ille, qui est in mortis periculo, eò quod sibi non possit sanguis per nares affluens, *Steph. Suprà.* Item puerpera, si foetus sit extrahendus, vel mors ei ob specialem rationem timeatur in hoc partu, *Sily. Nav. Alcoz. Lohn.* Item quia senectus ipsa est morbus, inungendus est senex deficiens, *Ris. Rom.*

§. 4. Reo decapitando vel suspendendo, 2109. item

item inituro prælium vel periculosam navigationem non datur, cum non dicantur infirmi. Si autem alicui abscindatur pes vel manus, *Quintanadv. & Gob.* putant inungendum, quia meritò timeri potest, ne deficiat. Negat probabilius *Lohn.*, quia experientia docet ordinariè non deficere, & alioqui, qui secatur pro calculo vel rùptura etiam esset inungendus.

2110. §. 5. Pueros septennium vix egressos inungi posse negant *Sot. Vivald. & alii*, & videtur consentire *S. Tho.* in suppl. q. 32. a. 4. quia non habent actualem devotionem: hinc *Sot. Lyp. Agenda Colon.* dicunt ætatem huic Sacramento præfinitam esse eandem, quæ Communioni. Addunt cum *S. Th. a. 3.* non esse unguendos furiosos & amentes, nisi in lucido intervallo. E contra non esse expectandam ætatem Communioni præfinitam rectè cum communi dicunt *Avers. C. S. & Rayn. n. 10.* Imò dari posse pueris omnibus, si peccati capaces fuerint, docent *Zambr. Sa, Laym. Avers. Rayn. Burgh. cent. 3. casu 93. & alii communiter.* Et idem videtur esse de furiosis & amentibus, qui habuerunt usum rationis, si absit periculum irreverentia, uti habet *Rit. Rom. & Syn. Colon. anni 1662. c. 3.*

§. 6. ac communiter Theologi cum *Rayn. n. 8.* Et ad cavendam irreverentiam, tales homines ligari posse notant gravissimi Authores cum *Avers.* Similiter dandum est ebriis deficientibus, nisi constet esse in mortali, *Lohn. Gob. n. 832, 892.* Item vulneratis in duello, si post illud superfuit tempus pro contritione, quod in dubio est præsumendum, *Cón. Laym. Tamb. Lohn.*

2111. §. 6. In dubio, an puer vel quicumque alius æger unquam sit usus ratione, unguendus est, quia

quia hoc Sacramentum non est tantum ad peccata & peccati poenas tollendas, sed etiam, ne aeger in agone tentationibus succumbat, & ut, si ita expedit, sanitati restituatur *Zambr. 7. Sanch. Dian. Avers. Rayn. n. 10. Schild. t. 6. c. 6.* Hinc etiam dari debet illi aegro, qui in articulo mortis baptizatur, *Rich. Palud. Silv. Suar. Henriq. Zambr. Dian. Rayn. n. 9. Castrop. t. 26. pu. 6. n. 9.* Saltem sub conditione, si post Baptismum peccarit, inquit *Leander & Dicast. n. 156.* sed secundum dicta n. 2102. opus non est conditionem illam addere. Item dari debet in omni alio dubio, v. g. an sit in mortali, an adsit periculum mortis, quia in extrema necessitate praesumendum est in favorem hominis, pro quo instituta sunt Sacramenta, *Chapeav. Lohn. Schild. supra.*

§. 7. Si peste infectus non possit recipere aliud Sacramentum, tenetur parochus per se vel per alium ei ministrare Unctionem, etiam cum periculo contagii, ut colligitur ex dictis l. 3. p. 1. à n. 755. tum enim est gravissima necessitas parochiani, forte constituti in mortali, quo per hoc Sacramentum liberari potest; vel si in mortali non sit, poterit accipere vires ad resistendum dæmoni & feliciter emigrandum, *Suar. alii que communissime cum Carden in 1. crisi d. 76. c. 3.* Idem est, si infectus receperit Sacramentum Pœnitentiæ sed non Eucharistiæ, quamvis enim tum non sit in extrema necessitate, tamen est in gravi, in qua etiam tenetur subdito subvenire parochus, secundum dicta l. 3. p. 1. n. 755. potuit enim pœnitentia fuisse defectuosa, quæ per hoc Sacramentum per accidens

2112.

dens supplebitur in ordine ad causandam primam gratiam.

2113. §. 8. Aliqui, ut se Christo à Patre derelicto & sine Sacramentis morienti conforment, renuntiant etiam hoc Sacramentum suscipere, sed rectè ostendit *Rayn.* n. 16. hanc esse apertam deceptionem diaboli, qui hominem supernaturali hoc auxilio destitutum devorare querit. Quamvis autem, si æger receperit Sacramenta Pœnitentiæ & Eucharistiæ, *S. Th. Avers.* f. 9. *Rayn.* n. 6. & alii communiter dicant non esse obligationem sub peccato suscipiendi hoc Sacramentum, tamen esse obligationem suscipiendi docent *Mag. P. Sot. Turr. Genett.* hic c. 3. q. 1. hinc *Syn. Colon.* anni 1662. c. 3. §. 5. vult, ut nolens suscipere careat ecclesiasticâ sepultura. Licet autem Parochus sentire vellet cum prima sententia, tamen, si æger petat, tenetur ex iustitia & sub mortali ministrare, quia hoc Sacramentum est magnæ utilitatis, & illud ministrare spectat ad officium, quod parochus in se sumpsit, habetque parochianus jus ad illud petendum & suscipiendum, *Suar. Carden.* supra, *Avers.* f. 10. & alii. Inde tamen malè inferunt aliqui obligationem etiam sub mortali suscipiendi, nam Parochus peccaret mortaliter, si toto anno extra Pascha nollet parochiano suo ministrare Eucharistiam, hic tamen, si non summat, non ideo peccat. Concludit *Ills.* n. 15. quamvis nullum exstet illius recipiendæ præceptum, tamen vix posse omitti sine veniali, propter aliqualem saltem negligentiam.

2114. §. 9. *Arr. & Gobat* docent contra alios apud *Basenb.* licitum esse Parocho ferre sacrum oleum ad domum suam, quando probabiliter

cre-

credit se noctu vocandum: intellige, si aliàs foret periculum, ne fortè seroveniret.

§. 10. *Dicast. t. 3. n. 150.* dicit se vidisse à viris non indoctis ministrari Unctionem mediante argenteâ virgulâ, etiam extra tempus pestis: sed quamvis hoc non obstat valori, tamen *Avers. l. 4.* dicit fore mortale, si extra tempus pestis fiat, quia est in re notabili contra universalem consuetudinem Ecclesiæ. 2115.

§. 11. Quamvis sit gravis obligatio in administratione hujus Sacramenti, utendi habitu, id est, superpelliceo & stolâ, attamen in necessitate posset ministrari sine habitu. 2116.

§. 12. Unctio oculorum incipit ab oculo dextero, similiter à dextra aure, manu, pede &c. nec tota forma est enuncianda, prius, quam utrumque membrum sit inunctum: satis autem est unctionem fieri in palpebra oculi, in labiis &c. Secundùm *Rit. Rom.* manus exterius unguuntur presbyteris, reliquis autem interiùs: secundùm *Agendam Colon.* unguuntur manuum palmæ tam Sacerdotum quàm laicorum. Pedes unguuntur in planta, quia hac præcipuè ambulamus. *Rit. Rom.* dicit inunctionem renum omitti etiam in viris, quando infirmus commodè moveri non potest. *Agenda Colon.* ait, renum inunctio propter honestatem tam in viris, quàm in mulieribus ferè omittitur, eorumque loco pectus circa regionem cordis sacro oleo liniri solet, quod intellige de viris, maximè cum *Rit. Rom.* dicat, sive in mulieribus sive in viris alia corporis pars pro renibus ungi non debet. Nec est de valore, ut ungetur uterque oculus, utraque auris &c. sed satis est ungi unum ex illis organis: item de valore non est, ut isto ordine ungantur sensus, aut ut in formam crucis: qui

qui tamen aliquid horum negligeret, peccaret, etiam graviter, pro qualitate transgressionis. Si ungetur pars corporis infecta leprâ vel gangrenâ, expedit oleum, ne totum inficiatur, accipere calamo vel festucâ & applicare pollicem.

2118. §. 13. Populus dedoceri debet sequentes errores 1. quòd inunctus citius sit moriturus: imò rectè notat *Bellarmin.* De arte bene moriendi l. 2. c. 8. causam, cur multi ægri non convalescant, esse, quòd tam tardè petant extremam Unctionem: hinc *Synodus Colon.* c. 1. dicit suscipiendam, quando est verisimile mortis periculum propter infirmitatem. 2. Quòd inunctus non possit condere testamentum, nam per hoc Sacramentum nullius rei vel dispositionis fit incapax. 3. Quòd inunctus, si convalescat, peccet, si incedat nudis pedibus. Et has aniles fabulas vide fusè rejectas apud *Rayn.* à n. 3.

2119. §. 14. Per peccati reliquias, quas *Trid.* c. 2. dicit hic abstergi, multi apud *Avers.* f. 6. putant intelligi sola venialia, sed improbabiler, inquit *Bellarmin.* hic c. 8. nam *S. Jacobus* dicit, si in peccatis, simpliciter; & forma habet, quidquid deliquisti, ergo, malè restringitur ad venialia: hinc dicendum cum *S. Th.* in supple. q. 30. a. 1. *Bellarmin.* *Avers.* *Arcud.* c. 8. intelligi, partim peccata, etiam mortalia, inculpabiliter non remissa per priora Sacramenta, vel commissa post illa, si nunc ignorentur; partim pœnas peccatorum, & speciatim languorem vel anxietatem relictam post peccatum, ideoque *S. Jacobus* ait, alleviabit eum Dominus.

2120. §. 15. Quamvis *Rit. Rom.* dicat ex generali Ecclesiæ consuetudine observandum esse, & fortè sit obligatio, sed sub veniali tantum, inquit

quæ Averf. l. 9., ut si tempus & infirmi conditio permittat, Pœnitentia & Eucharistia ante Unctionem suscipiatur, tamen de hoc nullum est præceptum, & exempla multa de suscepto post Unctionem Viatico refert Rayn. n. 12. Et saltem si infirmus aliquando tempore supervivat, & iterum petat Viaticum, debet ei administrari; ac quoties voluerit, est pro confessione audiendus & absolvendus, Syn. Colon. 6. 3. §. 6.

§. 16. Rit. Rom. habet, vas, quo asservatur hoc oleum, esse argenteum aut stanneum: item si oleum deportetur ad ægrum, ob effusionis periculum posse deferri in lana bombycina. Denique si periculum sit, ne infirmus dece-dat, antequam fiant omnes Unctiones, citò un-gantur sensus, & forma sic proferatur, per istas sanctas Unctiones & suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Deus, quidquid per visum gustum &c. deliquisti. Deinde si adhuc supervivat, repetantur unctiones singulorum sensuum & addan-tur orationes prætermittæ: si verò, dum inun-gitur, dece-dat, præbyter ultra non procedat, & prædictas orationes omittat. Quòd si dubitet, an vivat, adhuc Unctionem prosequatur sub conditione pronuncians formam, si vi-vis, per istam sanctam Unctionem &c.
ita Rit. Rom.

